

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG

A KÁROLYI-RENDSZER BUKÁSA, A KMP HATALOMRA JUTÁSA

- 1918. november 24. KMP megalakulása – vezető: Kun Béla
- Oroszországból hazatérő hadifoglyokból – minta: orosz bolsevik párt, cél: proletárforradalom
- Szovjet-orsz pénzügyi támogatással bolsevik propaganda – cél: a hatalom megragadása
- 1919. február 20. Népszava-incidens ⇒ a párt és a Vörös Újság betiltása, letartóztatások –
- DE: ezeket az intézkedéseket Károlyi leállította ⇒ a Párt népszerűsége nőtt
- Decembertől: kormányválság (a kül- és belpolitikai problémák miatt)
- A bukás oka: 1919. március 20. Vix-jegyzék: lényege: gyakorlatilag majdnem a Tisza vonaláig visszavonulás és a román hadsereg szállja meg a délkeleti területeket (Nagyvárad, Debrecen, Gyula, Szeged kiűritése)
- ⇒ Károlyi a lemondás mellett dönt + a hatalom átadása mellett ⇒ szoc. dem. Kormány kinevezése
- a szociáldemokraták időközben tárgyalásokat kezdtek a kommunistákkal a két párt egyesüléséről: Magyar Szocialista Párt, kommunista programmal
- majd: közlemény kiadása az ideiglenes köztársasági elnök lemondásáról (Károlyi tudtán kívül)

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG

- A magyar hagyományoktól idegen kormányzati és igazgatási rendszer bevezetése:
- Kormány: Forradalmi Kormányzótanács – tagjai: népbiztosok
- Vezetője: Garbai Sándor, szociáldemokrata
- Kun Béla: külügyi népbiztos
- Helyi közigazgatás: tanácsok és direktóriumok
- Törvényhozó testület: Tanácsok Országos Gyűlése
- Forradalmi törvényszékek: politikai ügyekben bíraskodtak
- Vörös Őrség: csendőrség, rendőrség
- Államosítások: 10 főnél többet foglalkoztató kereskedelmi és a 20 főnél többet foglalkoztató ipari üzemek
- Termelőszövetkezetek a nagybirtokokból
- Szociális intézkedések: fizetésemelés, fizetett szabadság, ingyenes orvosi ellátás, nyugdíj- nem vezették be (pénz –és időhiány)

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG BUKÁSA

- 1919 nyara: jelentős ellenzék – áru-és élelmiszerhiány
- parasztság elfordul – elmaradt a földosztás (+ kötelező terménybeszolgáltatások, rekvirálások) –Kalocsa: parasztlázadás
- sztrájkok, felkelések (Ludovika Akadémia, dunai monitorok) – a kormány ezeket leverte: Szamuely Tibor, Cserny József – Lenin-fiúk
- A bukás oka: külpolitikai

ANTANT –TÁMADÁS

- Április: román támadás Erdélyből – a Tiszántúl elfoglalása
- Április vége: csehek támadása: Munkács, Sátoraljaújhely, Miskolc elfoglalása
- Szerb-francia támadás délről: Hódmezővásárhely és Makó elfoglalása

- KÖV.: a Vörös Hadsereg megszervezése - a munkások mozgósítása
- Vezérkari főnök: Stromfeld Aurél
- Május 20: északi hadjárat megindítása (Miskolc elfoglalása)
- Cél: a román és a cseh alakulatok elszakítása , majd: világforradalom
- Eredmény: a Felvidék fele imét magyar
- Június: Eperjes – a szlovák Tanácsköztársaság kikiáltása – a világforradalom várása
- Június 13. Clemanceau-jegyzék: a Felvidék kiürítése fejében ígéret a Tiszántúl visszaadására – gyakorlatilag a későbbi Trianoni határt jelölte ki.
- Kun Béla nyomására elfogadják az ultimátumot ⇒ a magyar társadalom teljesen elfordul tőlük.
- Stromfeld Aurél lemondása – a hadsereg bomlása
- Június végén a kiürítés megkezdése – ez demoralizálja a hadsereget
- A románok nem vonultak ki a Tiszántúlról ⇒ július 20. a magyar hadsereg támadása a román erők ellen
- A támadás összeomlott
- Július 30. a románok Szolnoknál átkeltek a Tiszán
- A Forradalmi Kormányzótanács augusztus 1-én lemondott